

EPAM EKONOMİ VE POLİTİKA
Araştırmaları Merkezi
İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ

Haftalık Dış Politika ve Ekonomi Bülteni

86. Bülten

İSÜ | İSTİNYE
ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL

istinye.edu.tr | 0850 283 60 00

[f /istinyeuniv.edu](https://www.facebook.com/istinyeuniv.edu) [t /istinyeunivedu](https://www.instagram.com/istinyeunivedu) [i /istinyeunivedu](https://www.youtube.com/istinyeunivedu)

Terör ile Mücadelede Son Aşama: Pençe -Kartal 2 Harekatı

Doç.Dr. Fahri Erenel

Türkiye, yurt içinde terör odakları ile aktif ve başarılı mücadelesinin tamamlayıcı unsuru olarak, bu odakları destekleyen, bekamıza tehdit oluşturan her türlü oluşumun kaynağında etkisiz hale getirilmesini öngören hareket stratejisinde yeni bir aşamaya geçmiştir. Artık bataklık kurutulmaya başlanılmış, terör örgütü açısından güvenli bölge kavramı anlamını yitirmiştir.

Suriye’de PYD/PKK terör örgütünün ABD himayesinde sözde komuta yapısının yerleştiği, rejim döneminden kalma radyo ve telsiz haberleşmesi ile Irak tarafına yakın en önemli yükselti olması nedeniyle Suriye-Irak arasında iletişim ve lojistik destek açısından önem taşıyan, toplantılar düzenledikleri Karaçok Dağı ile günümüzde adından sıklıkla söz edilen Sincar bölgesine 2018 yılında düzenlenen hava harekatı gibi Gara Dağı’da Türk Silahlı Kuvvetleri’nin ayak izleri ile tanışmıştır. Gara Dağı, Kandil ile Sincar bölgesi arasında dağlık karakteri ve Kandil Dağına benzeyen yapısı ile terör örgütü’nün Pençe serisi operasyonlar nedeniyle ağır kayıplar vererek güneye ve batıya doğru süpürüldüğü bir direnek noktası olarak elde tutmaya çalıştığı bölge özelliğindedir. Gara Dağı, Irak’ın kuzeyine hakim konumu ve arazi yapısı, özellikle mağaraların sıklığı nedeniyle barınma imkanının fazlalığı, lojistik destek açısından sorun yaşamadıkları, Kandil-Gara-Sincar-Karaçok Dağı yani Suriye-Irak hattı arasında önemli bir noktadır. Türk Silahlı Kuvvetleri’nin özellikle hemen sınırimıza yakın terör örgütü üs bölgelerine düzenlediği operasyonlar sonucu, Türkiye ile bağlantısı neredeyse tamamen kesilen Kandil Dağı artık ulaşılmaz değildir. Sürekli icra edilen hava harekatı nedeniyle sözde lider kadronun hayatta kalma endişesi artmakta ve can korkusu yaşamaktadırlar.

Terör örgütü son iki yıldır kış mevsimi dahil aralıksız sürdürülen operasyonlar sonucu, barınma, kış mevsimine hazırlık yapma, lojistik destek, eleman kazanım konularında ciddi bir gerileme yaşamaktadır. Irak’ın kuzeyinde icra edilen her bir operasyon sonucu bölge terk edilmeyerek kalıcı ve dinamik üsler tesis edilmesi ve bu suretle bölgenin giderek güvenli bölge haline getirilmesi terör örgütü’nün sadece Ülkemiz içinde değil, Irak’ın kuzeyi bölgesinde de hareket serbestisini yitirmesine yol açmıştır.

Türkiye, terör örgütlerine karşı operasyonları sadece Irak’ın kuzeyinde değil, Suriye’nin kuzeyinde de aralıksız sürdürmektedir. Bu iki bölge birbirinin devamı niteliğindedir. Türkiye, bu bölgelere yönelik her hamlesi ile ABD tarafından oluşturulmaya ve hukuki statü kazandırılmaya çalışılan, ülkemize terör ihraç eden bir güvenli bölge tesisine engel olmaya çalışmaktadır.

Dış politika aracı olarak kullanılmaya başlanılan, başta ABD ve İsrail olmak üzere bazı devletler tarafından bir devlet stratejisi olarak benimsenen, yeni dünya düzenin kurulması için başvurulan bu yöntemin en önemli uygulama alanı olan Ortadoğu alçak yoğunluklu bir üçüncü dünya savaşı'nın aralıksız sürdüğü bir bölge haline gelmiştir. Türkiye, yeniden dizayn edilmeye çalışılan Irak ve Suriye'nin toprak bütünlüğünün sağlanması ve bölgesel istikrarın tesisinin en önemli aktörü konumundadır. Türkiye, dışında bölgede menfaati olan bütün bölge dışı aktörlerin istediği bölünme ve yeniden yapılanmadır. Bu nedenle, Türkiye'nin düzenlediği her bir operasyon bu aktörlerin hedeflerine ulaşmasını engellemektedir. S-400 konusunda çıkarılan engeller, yaptırımlar ve diğerlerini bu kapsamda değerlendirmek gerekir. İsrail'in Yunanistan ile savunma alanında işbirliği yapmasında, Fransa'nın Yunanistan'a savaş uçağı satmasında, ABD'nin Dedeağaç'ta üs tesis etmesinde, GKRY'nin silah ambargosu'nun kaldırılmasında hep bu amaçlar bulunmaktadır. Amaç, Türkiye'nin dikkatini başka bölgeler üzerine odaklandırarak yeni Sykes-Picot ile yarım kalan Sevr anlaşması hükümlerini hayat geçirmek ve kısacası Türkiye'yi bölmek ve etkisiz hale getirmektir.

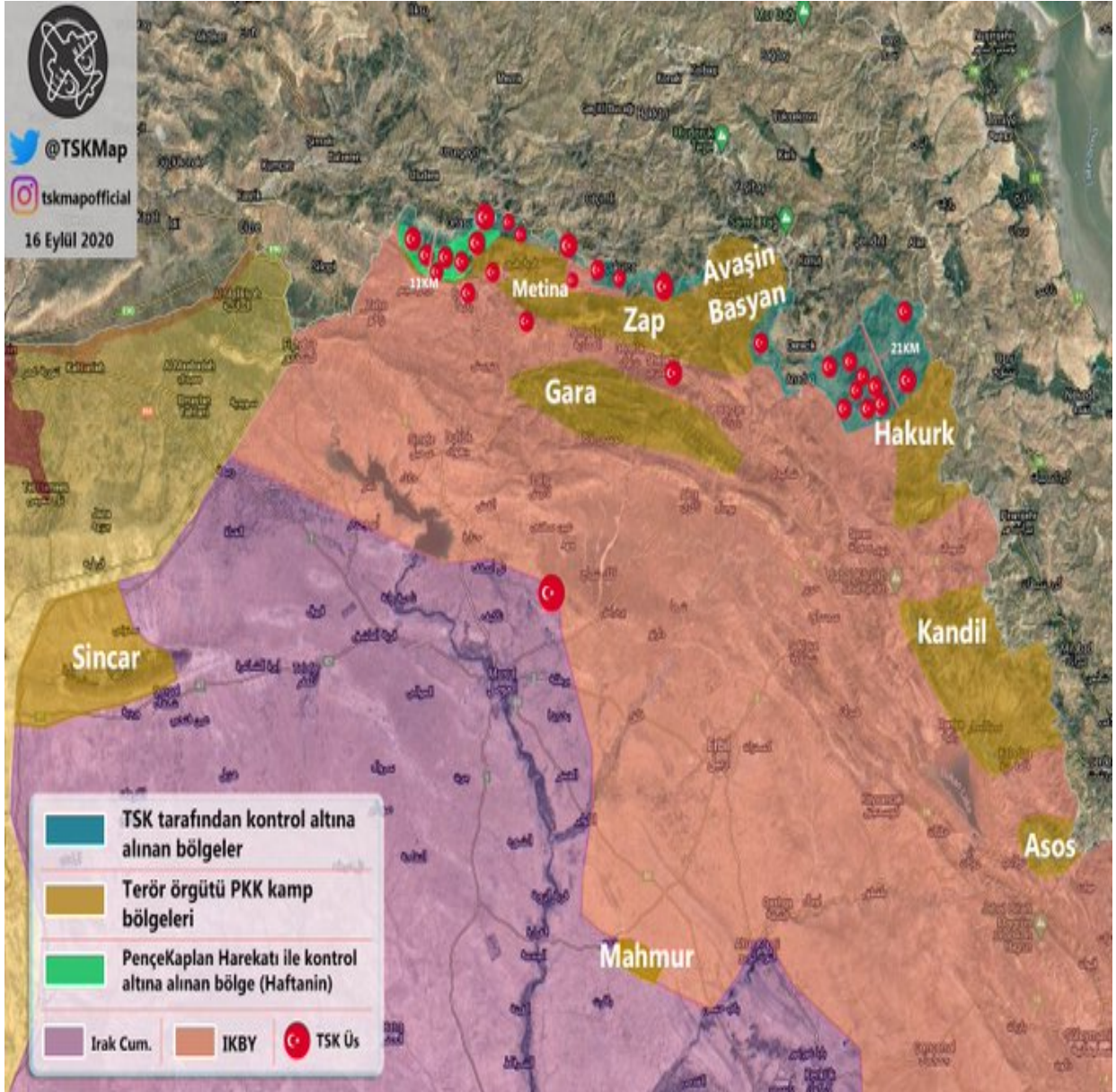
Türk Silahlı Kuvvetleri dahil Türkiye'nin bütün milli güç unsurlarının koordineli bir şekilde kullanılması başarıyı beraberinde getirmektedir. Sınırlarınızdan uzakta, derinliği ve genişliği fazla, kontrolü terör örgütlerinde olan bu tür dağlık coğrafi alanlarda operasyon gerçekleştirmek her açıdan çok iyi olmayı gerektiriyor. Ayrıca, unutulmamalıdır ki, Türkiye'nin sınır ötesi operasyonları, sadece askeri gereklilikler değil, güvenliğin farklı boyutları ile değerlendirildiği bir bağlamda icra edilmektedir.

Türkiye'nin her başarılı hareketi başta ABD olmak üzere bu ülkelerde endişe yaratmaktadır. PKK terör örgütü yanı sıra Yunanistan gibi her açıdan başka ülkelerin oyuncağı olmuş, krizden çıkabilmek için ne derlerse yapmaya hazır bir ülkeyi de kullanmaya başlamışlardır. Yunan medyası'nın ve özellikle Yunan Genelkurmayı'nın Gara Harekatı'nı nasıl yaptığımızı inceledikleri kesindir. Çünkü öz be öz Türkiye'ye ait olan adalarında sonunun bu operasyon gibi olacağını ve bir sabah kalktıklarında Türk bayrağının dalgalanacağını bilmektedirler.

PKK terör örgütü de ABD'nin kendisine sağlayacağını düşündüğü koruma kalkanı'nın bir gün ortadan kalkacağını, ABD'nin son kullanma tarihi geldiğinde onları kullanmaktan vazgeçebileceğini geçmiş örneklere bakarak anlamalıdır. Beyhude çabalara son vermelidir

Kıbrıs Barış Harekatı, Suriye ve Irak Kuzeyine yönelik operasyonlar öncesinde dediğimiz gibi "bir gece ansızın gelebiliriz". Bu cümleyi ne terör örgütleri ne de

başka ülkelerin tetikçisi olan ülkeler asla unutmamalıdır. Söylediğimiz gibi geliriz.

“Çok Kültürlü Toplum” Kavramının Anlamı

Prof. Dr. Mustafa Sever

Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Şubat 2021 – Turque Diplomatique ,s.2

Küreselleşme, teknolojideki gelişmelere koşut olarak iletişimin hız ve sınır tanımazlığıyla, üretimin ve ürün hareketliliğinin dünya öl-çeğinde oluşuyla hâli hazırdaki süreci anlatmakta kullanılan bir terimdir. Terim, aynı zamanda dünya genelinde kültürel tek düzelığı (melezleşmeyi, homojenleşmeyi) hedefleyen süreci de anlatmakta kullanılır.

Sürecin özneleri olan ve ekonomik, teknolojik gelişmişliğini siyasî ve askerî bir baskı aracı olarak kullanan ABD ve Batılı ülkeler (AB), bu sürece özellikle nüfusu ve doğal kaynaklarıyla dikkate değer buldukları ulus-devletleri dâhil etme yönünde faaliyetlerde bulunmaktadır. Bu faaliyetler sonunda ekonomik, siyasî, askerî ve kültürel olarak kendilerine bağımlı hâle getirdikleri ülkeleri pazar olarak kullanmaktadırlar. Üretimi ve dolayısıyla tüketimi dünya ölçeğinde düzenleyerek hedef kitlelerin dinî, ahlâkî, siyasî inançlarını, eğilimlerini, zevklerini belli bir anlayışa, inanışa ve yaşayışa yönlendirmektedirler. Bunu yaparken de çok uluslu şirketler devreye girmektedir. Pazar konumundaki ülkelerden, özellikle ulus devletler, bu ülkeler için “sorunlu” ülkeler olarak görülmekte; üniter ve merkezîyetçi yapıya sahip bu ülkelerin milli kimliği bozulmaya, mevcut etnik yapılar mikro milliyetçilik ile tahrik edilmeye çalışılmaktadır. Bunu yaparken çoğulculuk, çok kültürlülük, insan hakları, demokrasi, vb. kavramlar sıkça dile getirilmektedir.

Çoğulcu toplum; dil, din, etnik, vb. açıdan farklılıkları içeren bir toplumdur ve “bu tanım, tartışılabilir biçimde hemen her topluma uygulanabilir ve böylesi bir kullanımın sonucunda çoğulcu toplumlar terimi (etkisini kaybederek) ‘çok kültürlü toplum’la eşanlamlı göröl[ebilir].” (Marshal 1999:121). Çok kültürlü toplum kavramı, ilk anlam katında insan haklarını, demokrasiyi, eşitliği, vb. içerir görünmesine karşın, derin anlamında farklılığı, parçalılığı, bölünmüşlüğü işaret eder. Yani, her türlü inancın, düşüncenin, yaşayışın toplumsal yaşamda var olmasını olağan gören bir anlayışı ifade eder gibi sunulsa da çok kültürlü toplum düşüncesi, uluslararası bir projedir. Çoğulcu toplumla bir ilgisi, ilişkisi yoktur. Çünkü, çoğulcu toplumda çok kültürlülük (multi-cultu- ralism) değil, kültürel çeşitlilik (cultural diversity) söz konusudur

Çalışmamızda yaşanan küreselleşme sürecinde, sürecin eyleyenleri ABD ve Batılı devletler (AB) tarafından ulus devletlere sunulan çok kültürlülük ve -ona karşıt olarak- kültürel çeşitlilik üzerinde durulacaktır.

Çok kültürlülük, yaygın anlamıyla bir toplumsal yapıda birçok etnik yapının (multi-ethnicity), dolayısıyla bu etnik yapılara özgü birçok kültürel yapının bir aradalığını, siyasî bir yapı halindeki birliğini adlandırmada kullanılan bir kavramdır. Siyasî bir erkin yönetimindeki toplumsal bir yapı olarak da olsa, çok kültürlü bir yapıda bir birlikten, bütünlükten söz etmek mümkün değildir. Çünkü, “farklılıkların kutsanması ve kurumsallaştırılması üzerine kurulu bir yaklaşım” (Özdağ 2011) olan çok kültürlülük, birden fazla kültürel yapının genel bir kültürel yapı içerisinde varlığını öngörür. eğer, genel kültürel yapının onaylanması söz konusu olursa, farklı kültürel yapılar kültürel çeşitlilik olarak değerlendirilebilir. Aksi hâlde, çok kültürlülük, bir ve bütün hâlindeki genel kültürü bölen, parçalayan bir anlama gelir. Çok kültürlülüğün gözden kaçırılan ya da üzerinde durulmayan yönü de buradadır.

Geçmişte Osmanlı Devleti’nde, yakın geçmişte Sovyetler Birliği’nde ve Yugoslavya’da çok kültürlülükten söz edilebilir/di. Osmanlı Devleti’nde dil, din, etnik köken, kültür, hatta coğrafî bakımdan farklı milletler, uzunca bir süre çok kültürlü bir siyasî birlik olarak bir arada varlıklarını sürdürmüşler, uluslaşma sürecinde ise, her millet kendi ulus devletini kurarak birlikten ayrılmıştır. Sovyetler Birliği’nde ise, yönetim erkini elinde tutan Rusların birçok milleti Ruslaştırma çabasına karşın, 90’lı yılların başında bir dağılma yaşanmış ve birçok millet kendi ulus devletini kurmuştur. Yugoslavya’ya gelince; ülkede 1980’lerde iyice şiddetlenen etnik çekişme, 1990-95 arası cereyan eden iç savaşı doğurmuş, yaşanan birçok acı olaydan sonra, 2000’li yıllarda ülke yedi farklı ülkeye ayrılmıştır.

ABD’nin farklı köken, dil, tarih, coğrafya ve kültürlere mensup toplulukları, melting pot (eritme kabı) adını verdiği kültürel programla kaynaştırarak ortak bir duygu ve düşüncede birleştirme ve uluslaştırma çabası dikkat çekmektedir. Bu eritme kabında çok farklı coğrafyalardan, kültürlerden gelen insanlar “Ben Amerikanım” ya da “Amerikalıyım” bilincine eriştirilmeye çalışılmaktadır. Ancak, ABD bir millete dayanmadığı, Amerikan adlı bir millet olmadığı için “tek bir siyasal otorite altında birbirleriyle çatışması kaçınılmaz olan kimlikleri bir arada tutmak zorundadır. Bu kimlikler orada içiçe yaşamaktadırlar. O, [ABD] daha çok coğrafi aidiyet ve menfaat birliği anlamında Amerikalı olmayı özendirmektedir.” (Köktürk 2013:46). Aynı ABD, ülkesinde böylesi bir yöntemle hareket ederken kendi dışındaki ulus devletleri küçük parçalara ayırma politikası izleyerek çok kültürlülüğü ulus devletler için bir gereklilik, zorunluluk olarak öne sürmektedir.

Çok kültürlülük, yaşanan süreçte ABD ve Batılı ülkeler (AB ülkeleri) tarafından kendi dışlarındaki dünyanın ulus devlet yapısına sahip ülkelere bir alternatif olarak sunulmakta; özellikle etnik sorunlar yaşayan ülkelere sorunlarını bu yolla çözümlenebilecekleri telkin edilmektedir (Özdağ 2011).

Kendileri söz konusu olduğunda ise, “yurttaşlık” tanımları devreye girmekte ve çok kültürlülüğe şiddetle karşı durmaktadırlar. Sözgelimi Fransa’da “azınlık kavramına yer yoktur. Vatandaşlar şu veya bu konuda azınlıkta olabilir, ancak örgütlü, dışlayıcı ve az çok sürekli bir statü anlamında bir azınlık içerisinde yer alamazlar. üstelik Fransız ulusunun Fransız kültürünü yansıması ve koruması gerekir, vatandaşlardan bunu bir vatandaşlık şartı olarak kabul etmeleri beklenir.” (Parekh 2002:8). Görüldüğü üzere, burada tanımlanan yurttaş olabilme koşulları, ulus devlete, üniter yapıya vurgu yapan ilkelerdir. Oysa, yirmi altı etnik topluluktan oluştuğu rivayet edilen Fransa’da eğer çok kültürlülük geçerli olsaydı, bugün Fransa’dan söz etmek mümkün olamazdı. Ulus devlet; demokratik, lâik, çağın gereklerine göre tavır alma özelliklerinde ve yönetimindeki halk arasında dinî, mezhebî, etnik, vd. ayırım gözetmeyen, halkını ortak değerler çevresinde birleştiren bir siyasi yapıdır ve günümüzde BM’ye üye devletlerin hemen hepsi ulus devlettir. Hemen hepsinde etnik, dinî, mezhebî, kültürel birçok topluluk, dolayısıyla çeşitlilik söz konusudur. ülke yönetimlerinin demokratik, lâik, eşitlikçi olup olmamalarında ya da hukuk ilkelerinin işleyişinde, uygulamalarında çeşitli sorunları olabilir. Ancak, bu sorunlar demokrasiyi, lâikliği işlettikleri oranda çözümlenebilecek sorunlardır. Çünkü, “demokratik oluşları farklılıkları içinde barındırmalarına imkân verirken, lâik oluşları da üniter yapıya zarar verebilecek farklı inanç gruplarına karşı eşit mesafede bulunma ve kamusal alana inanç gruplarının müdahalesini (Gündoğan 2005:109) etkisizleştirme gücü verir.

Küreselleşmenin aktörleri olan devletlere göre çok kültürlülük, küreselleşmenin bir zorunluluğudur. Onlara göre dünya kültürel bir melezleşmeye, homojenleşmeye ve sonunda da tek bir kültürel yapıya doğru gitmektedir. Diğer yandan küçülen, adeta bir küresel köy hâline gelen dünya, ekonomik olarak da tek pazar hâline gelecektir. Zaman içinde ülkelerin sınırlarının da bir önemi kalmayacaktır. Zaten iletişim araçlarının hızı ve sınır tanımazlığı, yaşanan süreçte sanal da olsa ülke sınırlarını geçersiz kılmıştır. Küreselleşmenin lokomotifi olan çok uluslu şirketler, bu süreçte ulus devletin rolünü üstlenecek ve böylelikle de ulus devlet ortadan kalkacaktır. görüldüğü gibi, çok kültürlülük ekonomik, teknolojik, siyasî, vd. bakımlardan gelişmiş emperyalist Batılı ülkelerin ulus devlet yapısına karşı uygulamaya koydukları bir düşünce sistemidir. Ulus devlet, çok kültürlü bir yapıyı değil, kültürel çeşitliliği önemseyen, bu çeşitliliği ortak kültürü yapılandırma ve geliştirmede kullanmaya çalışan bir anlayışla hareket eder.

etnik, dinî, kültürel farklılıklardan çok benzerlikleri, ortaklıkları önemser ve bu çeşitliliği ulusal bir zenginlik olarak değerlendirir.

Kapsayıcı, kucaklayıcı bir üslupla ulusal kimlikte insanları birleştirmeye, bütünleştirmeye, ortak bir güç hâline getirmeye çalışır. Ulus devlette insanların eşit biçimde kendilerine tanınan haklarını kullanmaları ve yine devletçe verilmiş ödevlerini de yerine getirmeleri; diğer yandan da ortak dil, tarih ve kültürü paylaşmaları, toplumsal yaşama katkı sağlamaları beklenir.

İngiltere’de, Fransa’da, Japonya’da, vd. birçok ulus devlette uygulama bu şekilde olup oldukça başarılıdır. Çünkü hangi etnik yapıdan ya da dinî inançtan gelirse gelsin bu ülkelerde herkes İngiliz’dir, Fransız’dır ya da Japon’dur. Bu örnekler göz önündeysen, ABD ve AB ülkeleri, dünyanın farklı bölgelerindeki etnik yapıları devletlere demokrasi, insan hakları, kültürel haklar, vb. başlıklar altında çok kültürlülüğü önermekte; bu ülkelere etnik toplulukların dillerini, kültürlerini tanımlarını ve gelişmelerine imkân vermelerini istemektedirler. Bu yönde ABD ve Batılı ülkelerin etkisindeki birçok ulus devlette çeşitli yayın ve eğitim faaliyetleriyle etnik topluluklara -yapay da olsa- dil, tarih ve kültür yaratılmaya çalışılmaktadır.

Bu çabalar ve uygulamalar, mevcut ulus devlet yapısını, bin yıllardır bir arada yaşamış ve millet olma bilincine erişmiş toplulukları, milli kültürü, yaşayışı bölme ve “biz ve öteki/ler” algısını toplumun bütününe yayarak toplumsal bütünlüğü bozma amaçlıdır. Çok kültürlülüğün eyleyenleri Batılı devletler, küreselleşme sürecinin dışında dünyada hiçbir ülkenin kalamayacağı, bunun bir zorunluluk olduğu, “öteki” kültürlerin de tanınması ve gelişmelerine imkân verilmesi gibi temel varsayımlardan hareket etmektedirler. Temel amaç ve hareket noktaları, kendileri dışındaki ülkelerde ekonomik, siyasî, askerî zaafı yaratarak mevcut iktidarı zayıflatmak, sonrasında da etnik toplulukları harekete geçirerek ülke bütünlüğünü küçük birimlere ayırmak, bölmek ve oluşan etnik topluluklarla kendi çıkarları doğrultusunda bağlaşıklıklar kurmaktır. Afganistan’da, Irak’ta, Suriye’de, vd. birçok ülkedeki uygulamalar bu yöndedir ve sürmektedir.

Toplumun/milletin bütün bireyleri “ortak kültürü” paylaşır. Ancak bu ortak paylaşımın yanında bireyden bireye, aileden aileye, bir köy, kasaba ya da şehirden, bir köye, kasabaya ya da şehre özgü yaşayış, dolayısıyla kültürel farklılıklar vardır. Bu, yaşanan yerin coğrafî, ekonomik, dinî, ahlâkî, vd. özelliklerinden kaynaklanır. Söz gelimi Türkiye’nin yedi bölgesinin insanları arasında maddî, manevî yaşayış, inanç ve uygulamalar yönünden farklılıklar söz konusudur. Ancak, bu farklılıklar bu insanların dilde, duyguda, düşüncede,

inançta, tasada ve kıvançta bir olmasına, birlikte hareket etmesine engel değildir. Zirâ, bu insanları bir arada tutan bağ, farklılıklardan değil, ortaklıklardan oluşur. Her toplumun atalarından devraldığı, geleneksel olarak koruyup geliştirdiği, yaşamın gerektirdiğince güncellediği, kendine özgü bir yaşama biçimi, kültürü vardır. Bu kendine özgülük, genel kültüre çeşitlilik olarak katılır. Önemli olan bu çeşitlilikten gerektiğince yararlanmak, bu çeşitliliği ortak kültürün geliştirilmesinde kullanabilmektir. Toplumun ortak kültürü, genelin kültürüdür ve “genellik’in ille bir tek biçimlilik olması gerekmez. Topluluk, davranışları ya da düşünceleri birbirine benzer kılmaz. Toplulukta bulunan genellik, içeriği (anlamları) topluluk üyeleri arasında kayda değer ölçüde değişebilen biçimlerin (davranış tarzlarının) genelliğidir.” (Cohen 1999:19). Yaşanılan ekonomik, siyasî ve kültürel süreçte her kültürel yapı, bir diğeriyle etkileşmek, ilişkiye girmek zorundadır. “Hiç bir toplum, kültürel olarak kendine yeterli ve yalıtılmış kalmaz.” (Parekh 2002:11). Dolayısıyla bu etkileşimi, milli kültürün gelişimine katkı olarak yönlendirmek gereklidir.

Kaynaklar

Cohen, Anthony P. (1999), *Topluluğun Simgesel Kuruluşu*, Dost Yay.

Gündoğan, Ali Osman (2005), “Türkiyelilik ve Çok Kültürlülük”, *Çok Kültürlülük ve Türkiyelilik*, (ed. M. Çağatay Özdemir), Tek Ağaç Yay., Ankara, s. 108-114.

Marshal, Gordon,(1999), *Sosyoloji Sözlüğü*, Bilim ve Sanat Yayınları, Ankara

Özdağ, Ümit “Çok Kültürcülük: Kolonyalist Mirasın emperyalist Kullanımı”, *Yeniçağ Gazetesi*, 6 Ekim 2011

Parekh, Bhikhu (2002), *Çokkültürlülüğü Yeniden Düşünmek*, Phoenix

Göçmenlerin Tercihi ABD ve Almanya

Şubat 2021 – Turque Diplomatique ,s.13

Birleşmiş Milletler ekonomik ve Sosyal İşler Dairesi (DeSA) tarafından hazırlanan "Uluslararası göç 2020 raporu" yayınlandı. Raporda, Corona virüsü salgını yüzünden dünyada göç edenlerin sayısının azaldığı belirtildi. Rapora göre, 2020 yılında göç edenlerin sayısı iki milyon kişi azaldı. DeSA tarafından hazırlanan raporda, uluslararası göçün son yirmi yılda rekor düzeyde arttığı kaydedildi. Raporda, 2000 yılında dünyada göç edip kendi ülkelerinin dışında yaşayanların

sayısının toplamda 173 milyon kişi olarak tespit edildiği, 2020 yılına gelindiğinde ise kendi ülkeleri dışında yaşayan kişilerin sayısının 281 milyon kişiye çıktığı açıklandı.

Rapora göre, dünyada en fazla göçmenin yaşadığı ülke 51 milyon kişiyle ABD, ikinci sırada ise 16 milyon göçmenin yaşadığı Almanya yer alıyor. Uluslararası göçmenlerin göç tercihlerinin başında, gelişmiş ülkelerin tepesinde yer alan ABD ve Almanya'nın bulunduğu belirtiliyor. DeSA raporuna göre, göç edilen ülkeler sıralamasında Suudi Arabistan 13 milyon göçmenle üçüncü, Rusya 12 milyon göçmenle dördüncü ve İngiltere 9 milyon göçmenle beşinci sırada. Avrupa'da 89 milyon, Kuzey Amerika'da 59 milyon, Kuzey Afrika ve Batı Asya'da ise 50 milyon göçmen yaşıyor.

Raporda, 2020 yılında Corona virüsü salgınının, uluslararası göç de dahil olmak üzere dünyada her türlü insan hareketliliğini büyük ölçüde etkilediği, dünya çapında, ulusal sınırların kapatılması ve uluslararası kara, hava ve deniz yolculuğundaki ciddi aksamlar nedeniyle yüz binlerce kişinin yurt dışına çıkma planlarını iptal etmek veya ertelemek zorunda kaldığı kaydedildi. Yüzbinlerce göçmenin salgın hastalık nedeniyle mahsur kalıp kendi ülkelerine tatil amaçlı da olsa dönemediği

Raporda, yüksek gelirli ülkelerin tüm uluslararası göçmenlerin yaklaşık üçte ikisine ev sahipliği yaptığı 2020 yılı itibarıyla, dünya çapındaki tüm uluslararası göçmenlerin yüzde 65'inin gelir düzeyi yüksek ülkelerde yaşadığı belirtildi. 2020 yılı itibarıyla 182 milyon kişinin kendi ülkelerinde yaşamak yerine gelir düzeyi yüksek ülkelerde yaşamayı tercih ettiği belirtildi. Dünya genelinde göçmenlerin, yüksek gelirli bir ülkede ikamet eden her altı kişiden birini oluşturduğu kaydedildi. Dünyada en fazla göç veren ülkenin Hindistan olduğu açıklandı. 18 milyon Hintli'nin kendi ülkelerinin dışında yaşadığı belirtildi. Rus ve Meksikalılar'ın 11'er milyon kişiyle en fazla ikinci göç veren ülkeler olduğu, bu ülkeleri 10 milyon kişiyle Çin ve 8 milyon kişiyle Suriye'nin izlediği kaydedildi. 2000 ve 2020 yılları arasında, yurtdışındaki göçmen nüfusun büyüklüğünün neredeyse dünyanın tüm ülkeleri ve bölgeleri için arttığı, son on yılda ise en büyük göçün Suriye, Venezuela, Çin ve Filipinler'den yaşandığı kaydedildi.

Dünyada 2020 yılında, çatışma veya şiddet sonucu uluslararası düzeyde yerinden edilmiş kişilerin beşte birini 6 milyon 700 bin kişiyle Suriyeliler'in oluşturduğu, küresel olarak ikinci en büyük mülteci sayısının 5 milyon kişiyle Filistinliler olduğu belirtildi. Suriye'den göç eden mültecilerin yaklaşık üçte ikisinin komşu ülkeler Türkiye, Lübnan ve Ürdün'de yaşadığı, bu ülkeler dışında Almanya, Kuzey Afrika

ve Batı Asya bölgesindeki bazı ülkelerin de Suriyeliler'e ev sahipliği yaptığı belirtildi. (Amerikanın Sesi, 16.1.2021)

İnsanlar neden yalan haberlere inanır?

<https://www.dw.com/tr/insanlar-neden-yalan-haberlere-inan%C4%B1r/a-56563716>

Jacqueline F., 2019 yılında Instagram'da paylaşılan yalan bir haberi gerçek sandı. Haberde, Şili'de bir metro istasyonunda göstericilerin polisten kötü muamele gördüğü ve asıldığı ileri sürülüyor, buna kanıt olarak da gazete haberlerinin görseli paylaşılıyordu. Jacqueline, "Şoke oldum ve polisler ne yapıyor orada?" diye sordum kendi kendime diyor ve gözlerine inanmadığını anlatıyor.

Jacqueline, o dönem artan metro bileti fiyatlarına karşı Şili düzenlenen gösterilerden olduğu iddia edilen paylaşımların önce doğru olduğunu sanmış. O yanlışlıkla inanmış ama başka pek çok insan, böylesi yanlış haberlere ve komplo teorilerine inanmayı bizzat kendisi istiyor.

Yıllardır toplumsal çatışmalar alanında araştırma yapan Alman uzman Prof. Andreas Zick, "Bu durum aslında hayata nasıl baktığımızla ilgili" diyor. Uzman Zick'e göre, komplo teorilerine genelde zaten ona zemin hazırlayan bir bakış açısına sahip olanlar ile kafasında sabit düşman resimleri olanlar inanma eğiliminde. "Düşman figürleri ise polis olabiliyor, bir iktidar olabiliyor veya iklim koruma için faaliyet yürüten aktivistler olabiliyor" diye örneklendiriyor.

İnternette, insanın kafasındaki fikri onaylayan sayısız fırsat bulunduğunu da hatırlatan Prof. Zick, çoğu kişinin zaten kafasındaki fikirleri onaylayan kanalları arayıp bulup takip ettiğini söylüyor. Bunun da artık gerçeklikten bağımsız bir fanusta yaşamayı da aşarak bireyin pek çok ihtiyacını karşıladığı paralel bir dünyada kurulmuş yaşam olduğunu söylüyor.

Londra'daki City Üniversitesi öğretim üyesi psikolog Andreas Kappes, korkunun da önemli bir rol oynadığına işaret edip, "Bir kişi örneğin iğneden korkuyordur ve bu nedenle aşı olmak istemiyordur" diyor. Ve böylesi kişilerin aşının tehlikeli olduğuna dair bilgileri arayıp bulduğunu ve aşı yaptırmak istemeyebildiğini belirtiyor.

Uzman Kappes'e göre, burada sorulması gereken asıl soru, "İnsanlar bilime neden inanmıyor" değil, "İnsanlar bilime neden inanmak istemiyor". Kappes'e göre ayrıca bu konuda bir tarafta eğitilmişler, diğer tarafta da eğitimsiz, cahiller yer almıyor.

Nöroloji bilim dalı uzmanı Franca Parianen'e göre iyi ile kötü bilgi kaynaklarını birbirinden ayırt edebilme çok önemli bir yetenek. Ona göre, komplo teorilerini savunan ideolojiler, uzman görüşüne dayanan paylaşımlar ile herhangi bir Youtube videosu arasında çok az bir ayırım yapma yoluna gidiyor. Bunlar arasındaki ayırım konusunun okullarda ders olarak öğretilmemesi de büyük eksiklik.

Uzman Parianen'e göre, yalan ve yanlış haberlere inanmaya meyilli kişilerin çoğu genelde hayatında bir kere büyük bir kontrol kaybı yaşamış olanlar. Karmaşık olayları basitçe açıklayan yalan ve yanlış haberler de, onlara kaybettiği o kontrol duygusunu bir nevi geri veriyor. "Dünya birden bire anlaşılır hale geliyor" diyor uzman. Ayrıca "Komplo teorilerine inanan kişiler kendilerini güvende hissetmediğinde başkalarını da buna ikna etmeye çalışıyor" diyor ve "Bşkalarının da kendi inandığı aynı şeylere inanmasıyla kendini onaylanmış hissediyor" diye de ekliyor.

Nöroloji bilimleri uzmanı Franca Parianen, pandemide yanlış haberler ile komplo teorilerine inanmada rol oynayan bir diğer faktörün de can sıkıntısı olduğunu belirtiyor. Pandemide insanların eskisine oranla başka sitelere ve gruplara bakmak için görece daha çok vakti olduğunu, öyle olunca da evde kendini yalnız hissetmeyip bir grupta yakınlaştığını ve kendini oraya ait hissettiğini bildiriyor. O şekilde de kendini bir grupta özdeşleştirmeye başladığını belirtiyor.

Oxford Üniversitesi üyesi Jens Koed Madsen'e göreyse fake news sadece psikolojinin bir ürünü değil, sosyal paylaşım ağlarının algoritmalarının da sonucu. Madsen, "İnsanın kendi görüşüyle algoritmaların kombinasyonu çok tehlikeli

olabiliyor" diyor. ABD'de yapılmış bir araştırmanın örneğin, Twitter'deki yanlış haberlerin gerçeklerinden çok daha hızlı yayıldığı sonucunu ortaya koyduğunu anlatıyor. Madsen, bunu yanlış haberlerin dilinin daha duygusal, insanları daha harekete geçirici olmasına bağlıyor. Yanlış haberlerin bazen o kadar absürt ve eğlenceli olduğunu, bu nedenle ona inanmayan pek çok başka kişinin bile bunları paylaştığının tespit edildiğini belirtiyor.

Londra City Üniversitesi öğretim üyesi psikolog Kappes'e göre, bu tür yanlış haberlere inananların gerçekçi argümanlarla ikna edilmeleri elbette mümkün. Ona göre bunu başarmanın sırrı, o kişilere doğru tarzda yaklaşmakta. Mühim olan, uzlaşma sağlanmış bir ortak zemin bulmak ve oradan tartışmaya başlamak ve onun üzerine olguları tartışmanın içine parça parça dahil etmek. Nitekim Kappes'e göre yanlış haberlere inanan insanların yeniden tutunabileceği bir dala ihtiyacı var.

Uzman Parianen'e göre ise yapılabilecek en iyi alternatiflerden biri, insanların kontrol edebildiği yaşam alanları bulması, örneğin demokratik oluşumlarda faaliyet yürütmeleri. Ona göre güvenli bağlar insanlara her zaman hayata tutunmada, ayakta kalmada güç veriyor, yardımcı olabiliyor. İlaveten tabii bir kaynağın iyi, ciddi ve güvenilir olup olmadığını anlayabilme yeteneği de gerekli.

Bu tür alternatifler Jacqueline F. gibi yanlışlıkla yalan haberlerle yolu kesişen insanlara yardım edebiliyor. Şili'de polisin göstericilere saldırdığını ve astığını düşündüğü habere inandığını hatırladıkça utandığını söylüyor. Ve bu tecrübeden beri neye baktığı ve okuduğu konusunda daha dikkatli davrandığını aktarıyor. Karşılaştığı bir gelişmenin doğru olup olmadığını anlamakta zorlandığında hep daha fazla araştırdığını, daha fazla bilgiye ulaşmaya çalıştığını belirtiyor ve "Artık sağlam kaynaklara güvenmek istiyorum, ciddiyetten uzak internet sayfalarına değil" diye de sözlerine ekliyor.

"YÖK Anadolu Projesi" ile kıdemli üniversiteler Anadolu'nun genç üniversitelerine bilim yolunda ışık tutacak

Türk yükseköğretiminde ilk kez uygulanacak proje, ülke genelinde eğitim kalitesinin artması ve mezun niteliğinin yükselmesi sonucu akademik eğitimde yeni bir dönemin kapısının aralanmasına olanak sağlayacak

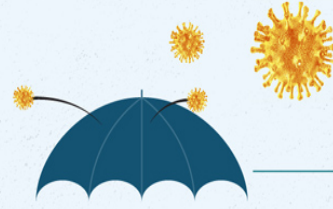
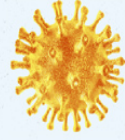
11.02.2021

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/21995>

Biri kumaş diğeri tek kullanımlık iki maske takmanın Kovid-19'a karşı daha iyi koruduğu belirlendi

Tek kullanımlık maskenin üzerine kumaş maske takmanın, yeni tip koronavirüse (Kovid-19) karşı daha fazla koruma sağladığı tespit edildi

ÇİFT MASKE %92,5 ENGELLEYEBİLİYOR

Çift maske takarak burun ve ağzın tamamen kapatılmasıyla Kovid-19 partiküllerinin geçişinin yüzde 92,5 oranında engellenebildiği belirtildi

MASKENİN KENARINA DÜĞÜM ATMAK

Maske kenarlarının içe doğru katlanarak, kulak halkası iplerinin kumaşa yakın bir noktada düğümlemesi **partiküllerin geçişini engellemede önemli rol** oynuyor

%63

İki tarafından düğüm atılmış maskenin, partiküllerin geçişini engelleme oranı

%42

Düğüm atılmamış maskenin, partiküllerin geçişini engelleme oranı

CDC Direktörü
Dr. Rochelle Walensky

"Maskelerin iki veya daha fazla katmana sahip olmasını, burnu ve ağzı tamamen kapatmasını ve burun ile yüzün yanlarına sıkıca oturmasını öneriyoruz."

13.02.2021 Kaynak: ABD Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezinin (CDC)

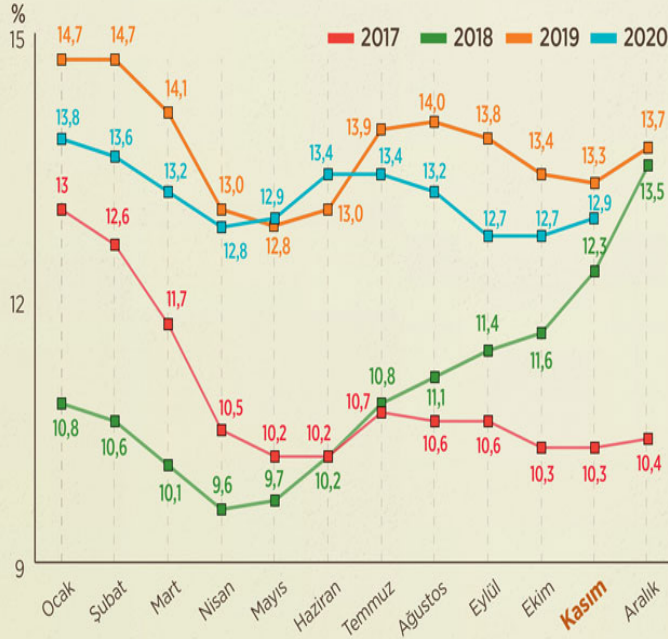

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/22022>

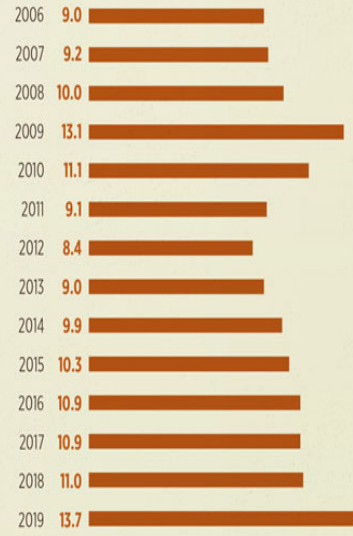
İş gücü İstatistikleri

(Kasım, 2020)

Türkiye'de işsizlik oranı, Kasım 2020'de 2019'un aynı ayına göre 0,4 puan azalarak yüzde 12,9 oldu. Söz konusu dönemde işsiz sayısı 303 bin kişi azalarak 4 milyon 5 bin kişiye geriledi.

YILLARA GÖRE İŞSİZLİK ORANI

Türkiye genelinde **kasım ayına ilişkin** mevsim etkilerinden arındırılmamış temel iş gücü göstergeleri (15 ve daha yukarı yaşta kişiler)

NÜFUS
63 MİLYON

İŞ GÜCÜ
31,1 MİLYON

İSTİHDAM
27,1 MİLYON

İŞSİZLİK ORANI
%12,9
(4,005 MİLYON)

İŞ GÜCÜNE KATILMA ORANI
%49,3

İSTİHDAM ORANI
%42,9

Dünyada her yıl 1 milyondan fazla kişi sigara içmemesine rağmen dumanı nedeniyle ölüyor

Dünya Sağlık Örgütü tarafından 1987 yılından bu yana 9 Şubat "Dünya Sigarayı Bırakma Günü" olarak anılıyor

DÜNYADA SİGARA
TÜKETEN KİŞİ SAYISI
**1 MİLYARI
AŞTI**

Tütün mamulleri, tüketicilerinin yarısından fazlasının hayatını kaybetmesine yol açıyor

Sigara içenlerin %80'i düşük ve orta gelirli ülkelerde yaşıyor

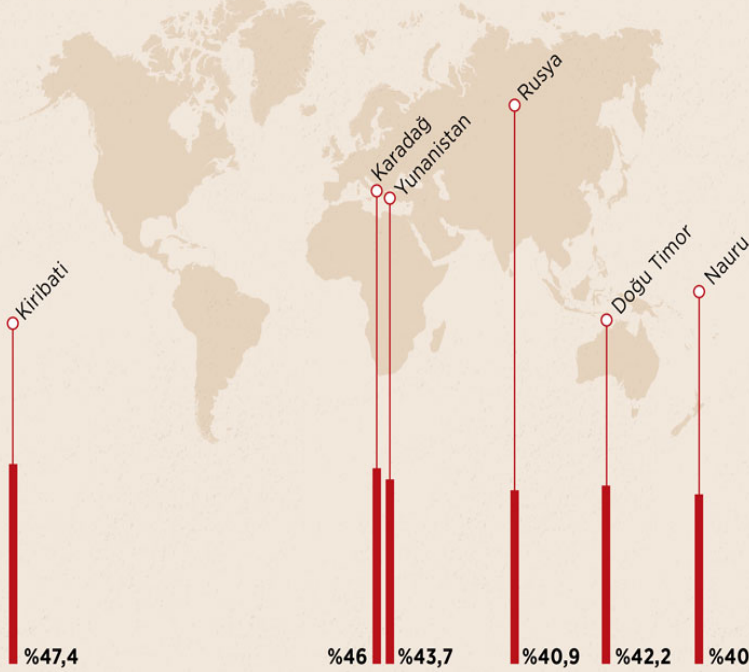
Türkiye'de sigara tüketen kişi sayısı 15 milyonun üzerinde

Dünya genelinde her yıl 1 milyondan fazla kişi sigara dumanına maruz kaldığı için ölüyor

Her yıl toplam 8 milyon kişi sigaraya bağlı nedenlerden yaşamını yitiriyor

Her sene 65 bin çocuk sigara dumanına bağlı hastalıklardan ötürü hayatını kaybediyor

EN ÇOK SİGARA TÜKETEN ÜLKELER

09.02.2021

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/21957>

Kitap Tavsiyesi

Türk okuru Avrupa Birliği'ne Türkiye sınırına yakın bir yerden, Bulgaristan'dan bakan Krastev'i okuyunca Türkiye'deki geleneksel Avrupa Birliği lobiciliğinin sunduğu Avrupa Birliği'nden farklı bir Avrupa Birliği fotoğrafı çektiğini görecektir. Bu değerli çalışmanın Türkçesini yayımlayan Destek Yayınları'nı tebrik ediyorum."

– Prof. Dr. Ümit Özdağ

Ünlü siyaset bilimci ve fikir insanı İvan Krastev, bu kışkırtıcı kitabında Avrupa Birliği'nin geleceğini ve belki de bir geleceğinin olmama ihtimalini derinlemesine ele alıyor. Kıtada aşırı sağ milliyetçi partilerin yükselişe geçmesiyle ve Birleşik Krallık'ın Brexit planlarıyla birlikte, Avrupa Birliği şimdiye kadar hiç yaşamadığı kadar büyük bir karmaşa ve şüphe içinde.

Krastev, kitapta Avrupa'nın başlıca sorunlarına (özellikle de Ortadoğu, Kuzey Afrika ve Güney Asya'dan gelen milyonları aşkın göçmenin tetiklediği siyasi istikrarsızlığa), sağcı popülizme (özellikle ABD'de yükselen aşırı sağ eylemlere) ve AB'nin doğu kanadındaki üye devletlerin karşı karşıya kaldığı çıbanbaşılara (Vladimir Putin Rusya'sının oluşturduğu tehdit de dahil) genişçe bir yer ayırıyor. Birliğin parçalanmaya başlaması halinde kıtayı bekleyen kaygı verici siyasi, ekonomik ve jeopolitik geleceği de kritik sorular ışığında irdeleyerek sorguluyor.